

Дуся

Дуся зупинилася, важко дихаючи, і дихання це нагадувало, що життя її досі триває. Хоча все інше свідчило про протилежне. Це був день, коли Дуся все забула. Все, окрім своїх хрестин. Тоді вона думала, що її хочуть втопити, але не плакала, бо ще не звикла до життя настільки, щоб боятися смерті. А зараз мами, тата і священника не було поруч, тож якщо хтось і міг вирішити її втопити — то тільки вона сама. І ця відповідальність лякала.

Перед тим як плюхнутися в траву й заплакати від незнання, Дуся вирішила почекати. Може, хтось усе ж таки її знайде? Бо якщо дитина пропала — її треба терміново шукати. Шукати й знайти, а потім міцно стиснути й поцілувати — тоді вона ніколи більше не пропаде. Шкода тільки, що Дуся не була дитиною. Шкода, що вона про це не знала.

Страх не бути знайденою батьками змусив її бігти їм назустріч. Залишалось лише сподіватися, що біжить вона у правильному напрямку. Поки бігла, Дуся намагалася згадати, скільки їй років, коли вона востаннє бігала, чи бігала в школі, на які дистанції, чи любила школу, чи добре вчилася, чи закохувалася, чи брехала... Біг не дає відповідей, біг не дає нічого, крім наближення до чогось, віддалення від чогось та втоми в обох випадках. Поки в голові були лише тільки хрестини й утоплення. Шкода, що людина не здатна сама обирати, що їй запам'ятовувати.

Побачивши ще здалеку силуети, схожі на людей, Дуся перестала бігти. Тепер вона йшла повільно, даючи собі час

придумати, як із ними заговорити, і згадати всі слова, принаймні найважливіші.

Селом, яким бігла Дуся, протікала Ріка. Саме таку оригінальну назву мала річка, із чого зрозуміло, що сільські мешканці не дуже любили щось ускладнювати. Усе тут було на своїх місцях, усе мало свою назву і своє призначення. Поки не з'явилася Дуся. Тільки вона ще не мала місця, призначення, та й назви також.

Скільки їй років — не можна було вгадати, бо є такі дитячі обличчя, які ще трошки — і будуть бабчиними. Саме таке лице мала Дуся. На вигляд їй було двадцять три чи двадцять чотири. Важко було зрозуміти, у що вона була одягнена, бо в селі сукня, халат і нічна сорочка інколи всі можуть бути однією річчю. Головне — у квіти. Найбільше її вбрання все ж таки було схоже на нічну сорочку. Замість диплома про повну вищу освіту (який непогано було б мати дівчині її віку) Дуся тримала в руках іграшкового дракона. Можна було здогадатися, що вона не знає, куди йде. Величезні чоловічі чоботи робили її ходу важкою та грубою. Чи, може, то втома?

— А що дохтор? — Дуся поки не згадала потрібних слів, але це не заважало їй слухати.

— Який дохтор? — говорили дві жінки — хоч і не схожі, та в очах Дусі майже однакові. Вона намагалася йти якомога повільніше, щоб вловити кожну деталь розмови. Не із цікавості, а для того, щоб хоча б щось пригадати й зрозуміти, де її родина.

— Шо дохтор каже?

— А шо дохтор міг сказать?

— А ви, Анно... Анно, чуєте, ви питали, коли Григорій вже бринзу привезе?

— Та шось того... все менше, кажуть, приїздить. То, може, треба до вареша* їхать уже. Бо туди він возе.

* Міста. — Прим. авт.

— Та ви шо! Зараз не можна нікуди їхать.

Нарешті дві жінки помітили Дусю, яка сподівалася, що її зараз впізнають, візьмуть за руку й відведуть додому.

— Слава Ісу.

— Слава. Ісу, — Дуся не знала, як відповісти, тож вирішила просто повторити за жінкою, як це часто роблять діти, коли вчаться розмовляти. — Я йду додому.

Тепер уже жінки не знали, що відповісти, але повторити за Дусею не наважилися, адже, на відміну від неї, були переконані, що дорослі. Одна помітно захвилювалася за свій кошик з яйцями, ніби Дуся могла його вкрати, а інша — вчепилася в кермо свого велосипеда ще міцніше. Нікому не відомо, що очікувати від незнайомої дівчини в нічній сорочці. Величезні брудні чоботи також викликали немалу підозру, не кажучи вже про плюшевого дракона. Нова людина в місті — то штрих, що залишиться непоміченим. Нова людина в селі — то подія.

— Ви... ви не знаєте, де мій дім? — Дуся аж сама здивувалася, як добре змогла скласти слова у своє головне запитання.

— А де ти живеш? — Якби Дуся то знала, то, певно, не питала б у них. — У кого?

— Я живу там, де така велика слива росте, — це єдине, що знала Дуся. Інколи дерева запам'ятовуються краще, ніж люди.

— А, — в один голос сказали обидві.

— Та то до Кажана, — жінка вже готова була розстатися з кошиком з яйцями та поставила його поміж ніг: хотіла мати вільні руки, щоб показати Дусі шлях до Кажана та сливового дерева.

— А шо, у Кажана є діти? — друга жінка не була схильна довіряти людям, як її приятелька, тому все ще трималася за свій велосипед.

— Та хто там зна, шо в того Кажана є, — дивовижно, як ті жінки примудрялися розмовляти і з Дусею, і між собою. — Отако прямо. А там сливу побачите.

— Дякую, — Дуся пишалася собою, адже згадала так багато слів.

— Чуєте, Оксано, як там Сергій? — Тепер Дуся слухала розмову жінок спиною.

— З Божою поміччю. Вечуром говорили.

— І шо він?

— Та я як голос почую... ото нагло ревіти почну... а він каже: «Та мамо, що ви як ото». Потім сама собі кажу: от дурна, ну чого ревеш, дитині і так важко. Ой, та. То, кажете, до вареша треба? — Слова «вареш» Дуся не могла згадати.

— Та то куди зара до вареша їхать? То раніше було, шо чоловік їхав, як шо тре, а то зараз...

— Шо боїться, та? Боїться?

— Та я вас прошу, а хто не боїться? Він он... шось зігнеться піднять чогось, та й потім встать не може, і от шо, скажіть, буде він там робить?

— Та то, може, почекаєм, може, Григорій таки привезе.

— Та може. А ні — ну тоді вже до вареша. Або самим робить. Але в нього ну така добра була.

Поява людей заспокоює та водночас тривожить. Дусі не сподобалося, що хтось чогось боїться, адже це означало, що їй, можливо, теж варто боятися.

Зупинки в селі такі самі неоднозначні, як і люди в селі. Вони розмиті, раптові і, на перший погляд, прості. Здалеку Дуся побачила, як хлопець із величезним зеленим рюкзаком зайшов до маленького автобуса, до якого він і його рюкзак ледь-ледь влізли. Як автобус поїхав, Дуся помітила на зупинці чоловіка й жінку. Вони сиділи так близько, ніби намагалися почути дихання одне одного, її рука обережно лежала на його коліні. Їх поєднував цей маленький жест і ще щось. Жінка плакала, і Дусі здалося, що ці двоє людей не мають жодної причини для того, щоб зрушити з місця і навіть заговорити. На цій зупинці вони справді зупинилися.

— А ви не бачили тут мою маму? Або тата? Або когось... мого? — Дуся подумала, що батьки, мабуть, вже почали шукати її. Хоча розминутися там було важко — в селі була лише одна дорога. Могло здатися, що Дуся теж плаче, але це її очі, світлі та вічно заплакані, робили її безперечно ліричною людиною.

Жінка витирала сльози, чоловік мовчав, тож, певно, вони не могли відповісти на запитання.

Дуся довго розглядала їх, а потім сказала:

— Вибачте.

Звідки в неї взялося те «вибачте»? Чи то вроджене, чи це та ввічливість, якої, навіть усе забувши, не вдасться ніяк позбутися, чи це органічно виникає тоді, коли стаєш випадковим свідком чийогось суму?

Чоловік подивився на Дусю, а жінка й далі дивилася в землю, спостерігаючи, як та приймає її сльози.

— Вибачте, — повторила Дуся й продовжила свій шлях.

— Дракон, — не важко було зрозуміти, що це сказав чоловік.

— Що? — Дуся була схожа на щось намальоване, щось дике, що неможливо передбачити, вписати в рамки та умовності чогось, що вже існувало у світі. Рожевий рум'янець на блідій шкірі, нерівно підстрижене волосся та блакитні-блакитні очі. Якби люди ще й досі вірили у відьом та русалок, то, певно, перелякалися б, побачивши Дусю в нічній сорочці. Хоча насправді вона була схожа на курча, впевнене, що воно принаймні півень, а то й цілий динозавр.

— Упав дракон. — Навряд чи хтось почув би щось подібне в цьому селі, якби не з'явилася Дуся. Жінка й далі дивилася в землю.

— А, дякую, — взявши дракона до рук, Дуся переконалася в тому, що вона — дитина, і пішла далі, згадавши, що після зустрічі з людьми вже не можна бути таким, яким був до неї. Тепер вона знала про наявність дракона та мала багато